

בש"פ 929/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 929/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים במ"ת 31585-07-17 מיום 15.1.2019 שניתנה על-ידי כב' השופטת שירלי רנר

בשם העורר: עו"ד פינחס כהן
בשם המשיבה: עו"ד עודד ציון

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ש' רנר) במ"ת 31585-07-17 מיום 15.1.2019 במסגרתה דחה בית המשפט את בקשת העורר לעיון מחדש בתנאי מעצרו, כך שיתיר לו לצאת לעבודה כרפד בחנות הריטים בירושלים (להלן: העבודה המוצעת).

רקע

1. ביום 14.7.2017 הוגש נגד העורר ונגד נאשם נוסף (להלן: הנאשם 2) כתב אישום המייחס לעורר עבירות

עמוד 1

של אינוס (ריבוי עבירות), ביצוע מעשה מגונה (ריבוי עבירות) ומעשה סדום באחותו (ריבוי עבירות) (להלן: המתלוננת).

הרקע לערר שלפניי נסקר בהרחבה בהחלטת השופט י' אלרון (בש"פ 1523/18 מדינת ישראל נ' פלוני (22.2.2018)) בה קיבל את ערר המשיבה וביטל את החלטת בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ש' רנר) שאפשרה לעורר לצאת בכל יום למקום העבודה שהוצע. משכך, אדרש רק להתפתחויות שאירעו בתיק מאז מתן החלטה זו ולערר שלפניי.

יצוין כי בשלב זה העורר משוחרר בתנאי מעצר בית בשכונת רמות בירושלים כאשר הוא רשאי לשהות בישיבה בשעות הבוקר והצהריים ורשאי לצאת לתפילות בערב, כפי שיפורט בהמשך.

הבקשה מושא הערר

2. ביום 21.11.2018 הגיש העורר לבית משפט קמא בקשה לעיון חוזר בתנאי שחרורו כך שיתאפשר לו, בין היתר, לצאת לעבודה המוצעת וללמוד בישיבה. בתסקירי מעצר שנערכו בעניינו של העורר המליץ שירות המבחן על הקלה מצומצמת בתנאי השחרור כך שיתאפשר לו לשהות בישיבה כל יום בין השעות 12:00-5:00 ולהגיע לארוחות צהריים בישיבה תחת פיקוח של אחד המפקחים, בנוסף ליציאה לתפילת ערבית. זאת, לנוכח הימשכות ההליך ולאור עמידתו של העורר בתנאים המגבילים במסגרתם כבר יוצא מידי יום ללמוד בישיבה. בתסקיר משלים שהתייחס לעבודה המוצעת הובהר כי "איננו ממליצים על אישור שילובו (של העורר - ג'.ק) במקום העבודה, זאת לאור התרשמותנו ממצבה הנפשי המורכב של המתלוננת ומהשפעה השלילית של ההקלה בתנאים על מצבה הרגשי והנפשי".

3. ביום 15.1.2019 קבע בית המשפט המחוזי כי העורר יהיה רשאי לשהות מידי יום בין השעות 13:30-6:30 בישיבה, תחת פיקוח; יהיה רשאי לצאת לתפילות בין השעות 19:30-17:30; להשתתף בקבוצה טיפולית עליה המליץ שירות המבחן; וישהה בפיקוח מעצרים למשך 6 חודשים. עם זאת, קבע בית המשפט כי אין מקום לאפשר לעורר לצאת לעבודה המוצעת, חרף דברי שירות המבחן כי המפקח (המעסיק המוצע) מבין את משמעות תפקידו. בית המשפט עמד על כך שהחנות בה מבקש העורר לעבוד היא בשטח של 800-900 מ"ר וכוללת מחסן; אין באפשרותו של המפקח לצפות כל העת בעורר ומשכך יעזר בעובדים אחרים; מגיעים לחנות ילדים רבים; בתסקירים הקודמים שנערכו בעניינו של העורר צוין כי קיים סיכון להישנות התנהגות פוגעת; העורר לא משולב בהליך טיפולי ורמת מסוכנותו לא פחתה; וכי לא ברור מהתסקירים כי מסוכנות העורר ממוקדת כלפי המתלוננת בלבד. עוד התייחס בית המשפט למצבו של הנאשם 2, אשר הותר לו לצאת מידי יום לעבודה, בקבעו כי עניינו שונה - הן בשל נסיבותיו האישיות המיוחדות והן לאור מאפייניה של החלופה שהוצעה, ומכאן שההבדל בין תנאי המעצר של השניים נובע מהבדל איכותי במצבם.

מכאן הערר שלפניי, בו מבקש העורר כי אתיר את יציאתו לעבודה המוצעת.

טענות הצדדים

4. בא כוח העורר מדגיש כי העורר נעדר עבר פלילי; היה נתון ב"מעצר בית מלא" למשך שנה ושלושה

חודשים, במהלך תקופה זו קיים את כל תנאי שחרורו; וכי העורר חי בגפו ומתקיים מקצבת הכנסה מהמוסד לביטוח לאומי, משתתף בהוצאות בבית בו הוא שוהה במעצר ונדרש להחזיר הלוואה; ויכולתו להתפרנס תביא להפחתה ברמת מסוכנותו. באשר לעבודה המוצעת נטען כי לחנות יש פתח אחד בלבד וכי המעסיק העיד שהוא נמצא בחנות בכל שעות העבודה; המעסיק יפקח על העורר פיקוח צמוד; וכי כל החנות מרושתת במצלמות. לעניין מצבה הנפשי של המתלוננת, טוען העורר כי טענותיה וכעסה מופנים כלפי משפחתה ולא כלפי העורר. עוד טוען העורר כי מסוכנותו נקודתית כלפי המתלוננת הספציפית, ולאפליה בינו לבין הנאשם 2, אשר יוצא לעבודה בין השעות 7:30-19:30 במרכז מסחרי, וזאת בהסכמת המשיבה. כן טוען העורר כי ההליך נמצא בתחילתה של פרשת ההגנה וכי אינו צפוי להסתיים בזמן הקרוב.

5. בדיון שנערך בפניי טען בא כוח המשיבה כי בדין דחה בית משפט קמא את בקשת העורר, משלא ניתן לפקח עליו כראוי בעבודה המוצעת וכי המסוכנות הנשקפת ממנו (שכלל לא נקבע שהיא ממוקדת כלפי המתלוננת) צריכה למנוע יציאה לעבודה. רק בתסקיר האחרון שהוגש הביע העורר את הסכמתו לקבלת טיפול, לאחר שבמשך שנה וחצי שלל נזקקות טיפולית. עוד הובהר כי יציאתו של הנאשם 2 לעבודה אושרה על-ידי בית המשפט לאחר שאישר את המעסיק ואת תנאי הפיקוח על הנאשם 2 במהלך תקופת ההעסקה, בניגוד למצב בענייננו. כמו כן, טען כי סיום ההליך אינו רחוק - עד אמצע חודש מרץ 2019 קבועים שלושה מועדי הוכחות בהם אמורה להסתיים פרשת ההגנה, ובכל אופן תנאי השחרור אינם מכבידים משהעורר נמצא מחוץ למעצר הבית למשך 9 שעות ביום. משכך, ביקש לדחות את הערר.

דיון והכרעה

6. לאחר עיון בערר על נספחיו ושמיעת טענות הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי דינו להידחות משלא מצאתי שנפלה שגגה בהחלטת בית משפט קמא.

קביעת בית משפט קמא כי העבודה המוצעת אינה מהווה חלופה הולמת להפגת המסוכנות הנשקפת מן העורר במידה מספקת נומקה כדבעי. כעולה מתסקיר המעצר, מעדות המעסיק בבית משפט קמא עלה כי מדובר בחנות גדולה המשתרעת על פני שטח של כ-800-900 מ"ר המצויה במרכז קניות-קניון, אשר נכנסים אליה גם קטינים (ובניגוד לדברי העורר, שירות המבחן לא מיקד את המסוכנות כלפי המתלוננת בלבד), כאשר ברוב הגינות הודה המעסיק כי אינו יכול לפקח על העורר בכל רגע נתון ויאלץ להיעזר בעובדים אחרים. לכך יש להוסיף כי העורר טרם שולב בהליך טיפולי חרף הסיכון שנשקף ממנו להתנהגות פוגענית חוזרת, וכי רמת מסוכנותו נותרה כשהייתה. בהינתן העובדה שמקום העבודה שהוצע על-ידי העורר אינו ניתן לפיקוח אפקטיבי, כזה שמפיג את המסוכנות הנשקפת מהעורר, בדין דחה בית משפט קמא את בקשתו של העורר לאפשר לו תעסוקה באותו מקום.

כמו כן, לא מצאתי ממש בטענת ה"אפליה" בין העורר לבין הנאשם 2 מקום שבית משפט קמא עמד על השוני המהותי בין השניים - הן בנסיבות האישייות (אשר עליהן לא אפרט) הן במאפייני העבודה המבוקשת, והן במימד אופי הפיקוח והאפקטיביות שלו לאיין את המסוכנות הנשקפת מהעורר.

מקום שהעורר לא הציע חלופת העסקה הנותנת פיקוח הדוק ואפקטיבית שיש בה כדי להפיג את מסוכנותו, אין מנוס מדחיית הערר.

.7. אשר על כן, הערר נדחה.

ניתנה היום, ז' באדר א התשע"ט (12.2.2019).

שׁוֹפֵט
